

ZNAČAJ LEGUMINOZA ZA ORGANSKU POLJOPRIVREDU

Nikola Bokan¹, Goran Dugalić¹, Dalibor Tomić¹, Sanja Vasiljević²,
Đura Karagić², Dragan Milić², Branko Milošević², Snežana Katanski²

Izvod: Leguminoze su grupa biljaka koje se prvenstveno gaje zbog njihovog kvaliteta i velike upotrebne vrednosti. Osim za ishranu ljudi i domaćih životinja, sve više se koriste i kao lekovite biljke za proizvodnju različitih farmaceutskih preparata. Leguminoze imaju izuzetan agrotehnički značaj u svim sistemima poljoprivredne proizvodnje, a posebno u organskoj poljoprivredi. U plodoredu su nezamenjive kao jedan od najpoželjnijih preduseva, koji zemljište ostavlja u povoljnom biofizičkom stanju, sa visokim sadržajem na prirodan način akumuliranog azota. Veliki broj leguminoza je dobar za gajenje u združenim i pokrovnim usevima, a u nedostatku kvalitetnog stajskog đubriva, seju se kao siderati. U organskoj poljoprivredi mahunarke su sastavni deo eko-koridora koji imaju ulogu da zaštite i obnavljaju biodiverzitet, što se manifestuje povećanjem broja korisnih vrsta u ovim izolacionim pojasevima.

Ključne reči: leguminoze, organska poljoprivreda, prevencija, agrotehničke mere

Uvod

U konvencionalnoj poljoprivredi finalni proizvod dobija svoju tržišnu i upotrebnu vrednost, pored ostalog, zahvaljujući primeni velikih količina sredstava za ishranu i zaštitu biljaka. Pored toga što svojim reziduama ugrožavaju zdravstvenu bezbednost hrane, intenzivno korišćenje ovih sredstava utiče na kvalitet poljoprivrednog i prirodnog staništa, jer u kruženju materije i energije učestvuju brojne agrohemijske. Taj problem je odavno uočen, što je tokom zadnje dve decenije dvadesetog veka kao rezultat imalo intenzivan razvoj integralne i organske (ekološke, biološke) poljoprivrede, kao i same konvencionalne poljoprivrede, u kojoj se određenim merama štiti životna sredina i jača potreba da se kupcima osim nutritivne, garantuje i zdravstvena ispravnost hrane kroz odgovarajuće standarde: HCCP, Halal, GLOBAL GAP, ISO, BRC, Kosher... (Bokan, 2014, Pavlović, 2014). Poljoprivredni proizvođač koji se opredeli za gajenje biljaka u sistemu organske poljoprivrede, ispred sebe ima isti spisak agrotehničkih mera, kao i onaj koji proizvodnji pristupa na konvencionalan način, i od setve do žetve u prilici je da ih primenjuje sa određenim specifičnostima.

Međutim, neke od agrotehničkih mera u organskoj poljoprivredi imaju daleko veći značaj nego u konvencionalnoj, koja manjak prevencije nadoknađuje maksimum svih neophodnih inputa. Otuda je značaj izbora useva, sorte, plodoreda, đubrenja i sistema obrade zemljišta, za organski način gajenja biljaka neuporedivo veći, jer ove mere onda pored ostalih imaju i preventivnu ulogu. Gajenjem leguminoznih biljaka se, pored direktne koristi od njihovog prinosa i kvaliteta, ostvaruju sve pomenute mere prevencije, uz niz drugih direktnih koristi.

¹ Univerzitet u Kragujevcu, Agronomski fakultet u Čačku, Cara Dušana 34, Čačak, Srbija (nikola@kg.ac.rs);

² Institut za ratarske i povrtarske kulture, Mladena Stankovića 30, 31000 Mostar, BiH

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

63(082)

60(082)

САВЕТОВАЊЕ о биотехнологији са међународним учешћем (21 ; 2016 ;
Чачак)

Zbornik radova. 1 / XXI savetovanje o biotehnologiji sa međunarodnim
učešćem, Čačak, 11.-12. mart 2016. godine ; [organizator] Univerzitet u
Kragujevcu, Agronomski fakultet u Čačku = [organized by] University of
Kragujevac, Faculty of Agronomy, Čačak. - Čačak : Univerzitet, Agronomski
fakultet, 2016 (Čačak : Bajić). - 478 str. : ilustr. ; 24 cm

Radovi na srp. i engl. jeziku. - Tiraž 180. - Napomene i bibliografske
reference uz radove. - Bibliografija uz svaki rad. - Abstracts.

ISBN 978-86-87611-40-5

ISBN 978-86-87611-42-9 (niz)

1. Agronomski факултет (Чачак)

а) Пољопривреда - Зборници б) Биотехнологија - Зборници

COBISS.SR-ID 221885196